

عنوان مقاله:

همچو گلبرگ طری بود وجود تو لطیف

محل انتشار:

فصلنامه شعرپژوهی (بوستان ادب)، دوره 9، شماره 4 (سال: 1396)

تعداد صفحات اصل مقاله: 18

نویسندگان:

محسن پورمختار - عضو هیات علمی دانشگاه ولی عصر رفسنجان

منوچهر فروزنده فرد - دانشجوی کارشناسی ارشد رشته فرهنگ و زبانهای باستانی دانشگاه شهید باهنر کرمان

خلاصه مقاله:

در بیت دوم غزلی از حافظ به مطلع ای همه شکل تو مطبوع و همه جای تو خوش... واژه بود در مصراع همچو گلبرگ طری بود وجود تو لطیف، همواره بحث برانگیز بوده است. از آنجا که این واژه در معنی فعل ماضی با حال و هوای غزل مورد بحث مناسبتی ندارد؛ بعضی از مصححان دیوان حافظ، به جای آن واژه هست را که ضبط برخی از نسخه ها است، گذاشته اند و بعضی به دلیل اینکه بود از پشتوانه نسخه های قدیمی تر و بیشتری برخوردار است آن را همچنان در متن نگه داشته و گروه کمتری نیز ضبط بود و را ترجیح داده و یا بود را به پود تصحیح قیاسی کرده اند. در این مقاله با توجه به چهل نسخه کهن دیوان حافظ و نیز دلایل معنایی و بلاغی، ضبط بود را اصیل دانسته و نشان داده ایم که بود در اینجا، نه به معنای فعل ماضی بلکه به معنای همه/ تمام به کار رفته است. این معنا برای واژه مورد نظر هم در متون کهن شواهدی دارد و هم در گویش بعضی نقاط ایران هنوز رایج است. در این معنا واژه بود به کلمه وجود اضافه می شود: بود وجود. با این خوانش که هماهنگ با احساس شاعر در طی غزل و نیز زمان شعر در ابیات آغازین آن است، در عین حال که بر اصالت ضبط بود تاکید می شود، اشکال معنایی مصراع نیز مرتفع می گردد.

کلمات کلیدی:

بود وجود، دگرخوانی، حافظ، گویش های ایرانی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1459029>

